

LASTEN PÄIVÄHOITOPALVELUIDEN ASIAKASRAATI

Aika ke 21.4.2010, klo 18.00 – 20.15

Paikka Tikkakosken päiväkoti, Myllylammenkatu 10, Tikkakoski

Läsnä Outi Aarresola
Sisko Jääskeläinen
Tapio Keskinen
Tiina Kinnunen
Kirsi Knuuttila
Päivi Polvi
Tiina Rauhamäki
Viktoria Rätty
Siina Suikki
Antti Toivonen

Merja Adenius-Jokivuori
Tarja Ahlqvist

Heli Arnberg, Tikkakosken pk
Niina Sippola, Tikkakosken perhepäivähoito
Mari Tolvanen, Kirkonmäen pk
Irmeli Ahonen, Pikkutikka
Päivi Koivisto, Taikalampun pk
Tuuli Lääperi, Varikon pk

1. Tikkakosken päiväkodin esittely

Päiväkodinjohtaja Heli Arnberg esitteli Tikkakosken päiväkotia ja alueen päivähoitoa. Tikkakoski on tiivis, kylämäinen ja luonnonläheinen paikka, jossa voi retkeillä ja harastaa liikuntaa lasten kanssa. Tikkakosken päiväkotii on rakennettu vuonna 1973 ja sen yhteydessä on aloitettu vuorohoito vuoden 2010 alussa; päiväkotii on avoinna kello viidestä aamulla puoli yhteentoista illalla. Päivähoitoyksikön kokonaisuuteen kuuluu myös Pikkutikka, jossa toimii esiopetusryhmä ja Kirkonmäen päiväkotii, jossa on päivähoiton lisäksi kerhotoimintaa.

Kunnallisia perhepäivähoitajia on Tikkakosken alueella yhdeksän ja uusia hoitajia tarvittaisiin lisää. Tikkakoskelle muuttaa lapsiperheitä ja päivähoitopaikat ovat täynnä. Alueelle on aloitettu suunnitella uutta Liinalammin päiväkotia, joka tulee olemaan samassa rakennuksessa koulun kanssa.

2. Jyväskylän uusi kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma 2010; päivähoidon aloittaminen ja turvallinen arki

Päiväkodin johtajat ja Jyväskylän päivähoidon kehittämistä vastaavat Päivi Koivisto ja Tuuli Lääperi esittelivät uutta Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa. Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatusta koko maassa ohjaava asiakirja. Sen pohjalta laaditaan kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma, toimintayksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, joissa kuvataan ne periaatteet ja tavoitteet, jotka ohjaavat lapsikohtaisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteutumista.

Tärkeimpänä tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin turvaaminen, käytännössä koko hoitopäivän rakentaminen hyvän arjen periaatteella. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa halutaan turvata lapselle ominainen tapa toimia, leikkien, liikkuen, tutkien, kokien ja ilmaisten. Pääasiallinen oppimisen tapa on leikki. Kasvatus- ja oppimiskäsitksenä taustalla on lapsilähtöinen toimintatapa.

Kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa sisältää perheen osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuden päivähoidon arkeen. Yhdessä vanhempien kanssa mietitään lapsen yksilölliset tarpeet ja miten niihin vastataan. Kasvatuskumppanuus on syvimmäältä merkitykseltään muuta kuin tiedottamista.

Kasvatuskumppanuuteen liittyen on uuteen Jyväskylän vasuun otettu painopisteeksi hyvä päivähoidon aloittaminen. Vanhemmat määrittelevät sen, miten päivähoito alkaa ja miten kauan aikaa tutustumiseen tarvitaan. Aluksi pidetään keskustelu perheen kotona tai hoitopaikassa. Keskustelussa perheet kertovat, mitä he odottavat päivähoitola. Vanhemmat siirtävät tietoa työntekijöille lapsen tavoista ja tarpeista; asioihin palataan, kun lapsi ja vanhemmat tutustuvat päivähoitopaikkaan. Keskustelun jälkeen järjestetään lapselle ja perheelle sopiva päivähoidon aloitus ja tutustuminen päivähoitoon. Tutustumisen pituus sovitaan perheen kanssa sellaiseksi kuin lapsi yksilöllisesti tarvitsee. Vanhemmat otetaan tutustumisjakson aikana kasvattajayhteisön jäseniksi.

Seuraavaksi Jyväskylän päivähoidossa aletaan suunnitella uudistettua lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa. Hoitosuhteen alussa tehdään aluksi palvelusopimus ja lapsituntemuksen lisääntyessä aletaan yhdessä täyttää lapsen vasua. Lapsen vasun on tarkoitus olla vuorovaikutteinen asiakirja, joka käy välillä kotona ja vanhemmat voivat täydentää asioita omasta lapsestaan havaintojensa pohjalta. Lapsen vasu on käytössä myös perhepäivähoidossa ja kerhotoiminnassa. Vanhemmat voivat antaa lapsen vasusta ja sen käytöstä palautetta sähköpostilla Tuuli Lääperille ja Päivi Koivistolle, etunimi.sukunimi@jkl.fi. Palautteet huomioidaan lapsen vasun uudistamistyössä.

Asiakasraati keskusteli vilkkaasti ja raadin tapaamisessa mukana ollut päivähoidon henkilöstö kertoi omista toimintakäytännöistään muun muassa seuraaviin teemoihin liittyen:

- Onko kasvatuskumppanuuteen välineitä, joiden avulla se toteutuisi arjessa? Miten kasvatuskumppanuus voisi toimia arjessa? Tulo- ja hakutilanteissa syvällisempi keskustelu ei ole useinkaan mahdollista, mutta tarpeen tullen voi sopia erillisen keskusteluajan tai puhelinkeskustelun. On hyvä selvittää, miten paljon ja missä ti-

Sosiaali- ja terveystalvet

Lasten päivähoitopalvet

lanteissa vanhemmat toivovat keskustelua. Hyvänä on koettu myös hakukahvit, jolloin voi jutella työntekijöiden tai muiden vanhempien kanssa.

- Päivähoitossa toteutetaan lapselle ominaisia tapoja toimia, paljon leikkiä, liikuntaa ja ihmettelevää tutkimista. Myös esiopetuksessa on vähemmän opetusta ja enemmän leikkiä. Lapset itsekin varmistavat, että onhan leikkiaikaa.
- Miten mahdollistetaan tavoitteiden saavuttaminen tilojen, piha-alueiden ja ympäristön monipuolisella käytöllä? Yksikkövasuissa olisi huomioitava kasvatusympäristön mahdollisuudet. Myös toiminnan porrastamisella ja aikataulutuksella vaikutetaan tilojen ja piha-alueiden monipuoliseen käyttöön.
- Missä päiväkotien yksikkökohtaiset vasut tehdään? Kuullaanko vanhempia päiväkotien vasujen tekemisessä? Esimerkiksi Tikkakoskella on kysytty vanhemmilta kirjallisesti, mitä vanhemmat toivovat vasussa painotettavan ja siihen kirjattavan. Taikalampussa on järjestetty ”Päivin pysäkki”, jossa vanhemmat voivat kertoa, mitä päivähoiton toiminnassa voisi uudistaa. Päivähoiton yhteisenä ohjeena on annettu, että vanhempia kuullaan yksikkövasun laatimis- ja päivittämisvaiheissa.
- Rajoittaako retkisuunnitelman tekeminen retkeilyä? Henkilökunta tuntee ympäristön ja pystyy nopeasti tekemään suunnitelman ja varmistaa retken turvallisuutta. Päiväkodeissa on pysyvä lupa joihinkin kohteisiin, joissa käydään säännöllisesti.
- Vasu toiminnan suunnittelun pohjana: päiväkodeissa pidetään viikoittain tiimipalaverit, joissa suunnittelu pohjautuu lasten vasuihin. Vanhempien kanssa käyty keskustelut ja kirjaamiset käydään läpi tiimin työntekijöiden kanssa. Tiimipalaverissa arvioidaan myös arjen pedagogiset tilanteet, onko tavoitteet saavutettu.
- Keskustelun sujuvuuden kannalta toivotaan, että perheiden kanssa käyttävien vasukeskustelujen aikana ei vasuun kirjata asioita, vaan kirjaukset tehdään jälkikäteen.
- Ehdotuksena tuotiin esille, että lapsen vasu –asiakirja käytäisiin yhdessä läpi vanhempainillassa.

Jyväskylän uusi kuntavasun ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet löytyvät osoitteesta: <http://www.jyvaskyla.fi/paivahoito/varhaiskasvatus>, jossa on linkit molempiin asiakirjoihin. Tietoa varhaiskasvatuksesta ja varhaiskasvatussuunnitelmasta pienten lasten vanhemmille on saatavilla valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen verkkopalvelu Varttuan sivuilta ja Stakesin aikanaan julkaisemasta esitteestä osoitteessa http://varttua.stakes.fi/NR/rdonlyres/76666FF2-16D5-428A-9F48-F59E19C8396E/0/vasu_vanhemmille_esite.pdf.

3. Edellisen asiakasraadun muistio; ajankohtaisia asioita

- Asiakasraadun nettisivuja on uudistettu ja työtä jatketaan edelleen. Nettisivulle on lisätty muun muassa keskustelupalsta, mahdollisuus lähettää asiakasraadille keskusteluaiheita ja ideoita ja linkki kysy päivähoitosta – sivulle. <http://www.jyvaskyla.fi/paivahoito/asiakasraati>
- Tiedotteet asiakasraatilaistista toimitetaan huhti-toukokuun vaihteessa päiväkodin johtajille, jotka jakavat tiedotteet omalla alueellaan eri päivähoitomuotoihin vanhempien näkyville.

4. Päivähoito- ja varhaiskasvatusjaoston esityslistalla olevat asiat

Tiedoksi asiakasraadille: Kaupunginvaltuusto päätti 19.4.2010, että päivähoitopalvelut sijoitetaan 1.1.2012 lukien sivistyspalvelujen organisaatioon.

Todettiin perusturvalautakuntaan ja päivähoito- ja varhaiskasvatusjaostoon menossa olevat asiat.

Perusturvalautakunta 22.4.2010

- [Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelma 2010](#)
- [Jyväskylän Kristillisdemokraattien valtuustoryhmän aloite kotihoidon tukemisesta](#)
- [Kehitysvammaisten lasten päivähoito](#)
 - Asiakasraadissa kommentoitiin, että esitettyssä linjauksessa unohdetaan lapsilähtöisyys. Raati toivoi, että kaupunki linjaisi kehitysvammaisten päivähoiton maksuttomaksi.

Päivähoito- ja varhaiskasvatusjaosto 26.4.2010

- [Päivähoidon palvelurahan perusteiden tarkistaminen](#)
- [Päivähoidon palvelutakuu](#)

Asiakasraadilta pyydettiin kannanottoa suunniteltuun päivähoiton palvelutakuuseen. Tarja Ahlqvist kertoi, että Jyväskylässä selvitetään mahdollisuutta päivähoiton palvelutakuun käyttöönottoon. Takuun tarkoituksena olisi kannustaa perheitä hoitamaan lapsia kotona silloin, kun vanhemmat ovat kotona. Palvelutakuu oikeuttaisi lapsen palaamaan entiseen päiväkotiin. Keskeytyksen ajalle olisi mahdollista hakea lasten kotihoidon tukea. Lisäksi perhe voisi käyttää avoimen varhaiskasvatuksen palveluita keskeytyksen aikana. Päivähoidon palvelutakuu on otettu käyttöön useissa kunnissa eri puolilla Suomea. Tarja Ahlqvist kertoi, että kunnissa on tehty pääasiassa kahdenlaisia sopimuksia palvelutakuusta. Eri malleihin voi tutustua esimerkiksi jaoston esittelytekstissä mainittujen linkkien avulla: <http://www3.jkl.fi/paatokset/ptphvkj/2010/26041700.0/frmtxt17.htm>. Kerrottiin myös kokemuksista eri kunnissa palvelutakuun käytöstä. Huomautus: Tämän luonteista palvelutakuuta ei ole mahdollista toteuttaa perhepäivähoidossa.

Asiakasraati keskusteli esitetyistä malleista ja kannatti erityisesti "Oulun mallia", jossa perheen on mahdollista luopua kokopäiväisestä hoitopaikasta vähintään kuukauden ajaksi, mikäli lapsen kokopäivähoidon tarve loppuu vanhemman työttömyyden, lomautuksen, äitiys- ja vanhempainrahakauden sekä hoitovapaan vuoksi. Päivähoito lupaa silloin järjestää uudelleen hoitopaikan samasta päiväkodista viikon kuluessa siitä, kun perhe on ilmoittanut kokopäivähoitopaikan tarpeesta. Raadin mielestä malli kannustaa työn vastaanottamiseen esimerkiksi työttömyystilanteessa ja antaa perheelle ja lapselle turvallisuuden tunnetta hoitopaikan saamisesta nopeasti vaihtuvissa elämäntilanteissa.

Raati keskusteli ja pohti myös:

- Miten takuu onnistuu käytännössä
- Onko kysytty asiakkailta muissa kunnissa; raati kannustaa kysymään Jyväskylässä asiakkaiden mielipidettä laajemmin jo suunnitteluvaiheessa

Sosiaali- ja terveystalvet

Lasten päivähoitopalvet

- Mallille ei saa asettaa liian tiukkoja syitä keskeytsoikeuden saamiseksi, samalla kuitenkin varottava, että ei synny porsaanreikiä, joita käytettäisiin väärin
- Että takuu voisi vapauttaa päivähoitopaikkoja, kun se kannustaa hoitamaan lapsia kotona esimerkiksi äitiysloman aikana

Raati päätyi ehdottamaan, että Jyväskylän mallissa

- käytettäisiin pohjana Oulun mallia, mutta kahden kuukauden vähimmäisajalla
- keskeytyksen syyksi hyväksyttäisiin lisäksi vuorotteluvapaa ja sairausloma

Asiakasraati kannattaa palvelutakuun käyttöönottoa Jyväskylässä hyvänä asiakaspalveluna. Raati toivoo, että takuu olisi kannustava mahdollisuus, ei säästötoimi eikä rajaus.

5. Raatilaisten ajankohtaiset ja arjesta nousevat asiat

- Päivähoidosta oli toivottu, että asiakasraati ottaisi kantaa päivähoidon nettisivulla olevan web-päivähoitomaksulaskurin käyttöön ja kehittämiseen liittyen. Raati toivoi selkeyttä laskurin käyttöön ja selkeitä ohjeita tulojen merkitsemiseen. Sovittiin, että siirretään asia tarkemmin seuraavaan kokoukseen ja väliaikana vanhemmat testaavat web-maksulaskurin toimivuutta tällä hetkellä. Laskurin yhteydessä on raadin mielestä selvitettävä myös yksityisten palvelujen maksujen ero kunnalliseen päivähoidon.
- Asiakasraati suosittelee, että päivähoidossa tarjottaisiin lapsille ksylitolipastilleja ruokailujen jälkeen.
- Asiakasraati on huolissaan siitä, että päivähoidossa välipalojen laatu on heikentynyt. Lapsilla on kova nälkä, kun hoitopäivä loppuu. Toivotaan päivähoidon täyttävämpiä ja monipuolisempia välipaloja.